

BILAGA 1

KONSUMENTFÖRVALTNINGEN

VB 2006

Bilaga 1:1

Bilaga 1 (sida 1 av 7)

RAPPORT
DNR: 021-006-06
2006-11-09

Inventering inför diplomering av Stockholm som en Fairtrade city

Mirja Harryson

Telefon: 08-508 29 000
E-post: konsument@stadshuset.stockholm.se
105 35 Stockholm

Inventering inför Stockholm stads diplomering som Fairtrade city.

Konsumentnämnden fick i budgeten för 2006 i uppdrag att arbeta för att Stockholm ska bli en Fairtrade city. Fairtrade city är en diplomering för städer som vill arbeta för socialt hållbar konsumtion.

För att en stad ska kunna bli en Fairtrade city krävs bland annat ett visst utbud av rättvisemärkta varor i stadens butiker. För en stad i Stockholms storlek säger kriterierna att det ska finnas minst 70 rättvisemärkta produkter fördelat i minst 10 dagligvarubutiker. Därtill ska minst 8 kaféer, restauranger eller hotell servera rättvisemärkt kaffe. Minst 75 arbetsplatser ska konsumera minst en rättvisemärkt produkt och 25 av dem ska konsumera minst två produkter.

Konsumentförvaltningen undersökte utbudet av rättvisemärkta varor i tio butiker runt om i Stockholm och hittade sammanlagt 95 rättvisemärkta varor. De varugrupper som var vanligast var kaffe, socker och te. Coop nära på Järntorget i Gamla stan hade flest rättvisemärkta varor, totalt 25 stycken. Bland annat fanns det rättvisemärkta chokladpraliner och rättvisemärkt müsli som inte återfanns i någon annan butik. Hemköp vid Mariatorget hade också ett bra utbud med sammanlagt 15 rättvisemärkta produkter. Bland annat fanns rättvisemärkt ris, vilket inte hittades någon annanstans. Även utbudet på Vi Daglivs vid Fridhemsplan var stort, totalt 12 produkter.

På samtliga Scandic hotell och konferensanläggningar i Norden serveras det rättvisemärkt kaffe. 11 av dessa ligger i Stockholms stad. Därtill serveras det rättvisemärkt kaffe på Kafe Babajan, Green n´ Lean, GI-boden, Hemma hos Seyhmus, Organic Green, Simons skafferi samt Street Restaurang.

På Rättvisemärkts hemsida finns information om arbetsplatser som konsumerar rättvisemärkt kaffe. De arbetsplatser som finns i Stockholm sorterades ut och kontaktades i syfte att få veta om de konsumerade någon mer rättvisemärkt vara än kaffe. Sammanlagt dricker minst 85 arbetsplatser rättvisemärkt kaffe och minst 25 av dessa konsumerar även minst ytterligare en rättvisemärkt produkt. Bland de arbetsplatser som konsumerar rättvisemärkt kaffe finns bland annat riksdagskanslierna för Centerpartiet, Kristdemokraterna, Miljöpartiet, Socialdemokraterna och Vänsterpartiet. Även riksdagsrestaurangen och kaféerna i riksdagen och stadshuset serverar rättvisemärkt kaffe. Bland företagen som konsumerar rättvisemärkt kaffe finns bland annat Junibacken, fastighetsförvaltaren Locum AB, Polstjärnan konferens, konsultföretaget U&W samt förlaget Verbum AB.

Hela inventeringen finns som bilaga.

Varutyp	Coop nära, Centralen	Coop nära, Järntorget	Hemköp city	Hemköp, Mariatorget	Ica, Ringen	Konsum, Liljeholmen	Konsum, Mariatorget	Konsum, Slussen	Vi daglivs, Fridhemspan	Götgatsbacke n
Ris										
Urtekram, basmati				1						
Urtekram, basmati råris				1						
socker										
DanSukker, bit		1	1					1		1
DanSukker, strö	1					1		1	1	1
Oxfam, bit		1								
Oxfam, strö									1	
Urtekram, bit				1						
Urtekram, strö			1	1						
Te										
Clipper, green tea									1	
Clipper, organis assem									1	
Kung Markatta, earl grey			1	1	1					
Kung Markatta, english breakfast			1	1						
Kung Markatta, grönt			1							
Uciri, honung/citron		1								
Urtekram, earl grey				1						
Urtekram, english breakfast				1						
Änglamark, ceylon (påse)		1				1	1	1		
Änglamark, ceylon (lös)	1	1				1	1	1		
Summa	6	25	8	15	5	9	5	7	12	3

Inventering av arbetsplatser som konsumerar rättvisemärkta produkter

Amnesty	Polsjärnan Konferens
Bondens Butik	Regeringskansliet
Bromma baptistförsamling	Riksdagen: Centerpartiet, Kristdemokraterna (minst 2), Miljöpartiet (minst 2), socialdemokraterna och Vänsterpartiet
Coop Konsum Fleminggatan, Stockholm	Riksdagscaféet
Esam AB (minst 2)	Riksdagsrestaurangen
ETC	Riksförbundet FUB (minst 2)
Evangeliska frikyrkan	Scandic, samtliga hotell och konferensanläggningar i Norden, varav 11 finns i Stockholm
Forum Syd (minst 2)	Sensus i Stockholm
Fryshusets kök (minst 2)	Sida
Förbundet Vi Ungas förbundskansli (minst 2)	Stiftelsen Häll Sverige Rent
Global Reporting (minst 2)	Stockholm stad, 11 arbetsplatser på stadsdelsförvaltningar och fackförvaltningar, varav två arbetsplatser konsumerar minst två rättvisemärkta varor
Globala gymnasiet i Stockholm	Svenska FN-förbundet (minst 2)
Immanuelskyrkan i Stockholm	Svenska kyrkan, nio arbetsplatser i Stockholm, varav 6 stycken konsumerar minst 2 rättvisemärkta varor
Individuell Människohjälp (minst 2)	Svenska livsmedelsarbetareförbundet
Industrifacket	Sveriges Dramatikerförbund
IOGT-NTO-rörelsens centrala kansli	Tjänstemannaförbundet, HTF, Stockholmsavdelningen
Javasvi? Kafé! (minst 2)	U&W (you&we) (minst 2)
Junibacken på Djurgården	Verbum AB
Kafeterian i Stadshuset	Vår bostad
KF Project Center	
Konsumentföreningen Stockholm	
Konsumentföreningen Stockholms Gymnasium	
Kooperation Utan Gränser (minst 2)	
Kooperativa Förbundet, Konferensavdelningen	
Kooperativa Förbundet, Receptionen	
Kooperativa institutet (minst 2)	
Landsorganisationen (LO)	
Landsrådet för Sveriges Ungdomsorganisationer (LSU)	
Locum AB	
LO-TCO Biståndsnämnd (minst 2)	
Lärarhögskolan i Stockholm, Institutionen för individ, omvärld och lärande	
Natur & Miljöparten/Proteina AB	
Nykerhetsrörelsens Bildningsverksamhet, förbundskansliet (minst 2)	
Nämndhuset i i Husby, plan 11, 10, 8, 7 och 5	
Plan Sverige (minst 2)	
	Totalt 85 stycken, varav 25 stycken konsumerar minst två produkter

Inventering av hotell, kaféer och restauranger som serverar rättvisemärkta produkter

Kafe Babajan

Green n´ Lean

GI-boden

Hemma hos Seyhmus

Organic Green

Scandic Alvik

Scandic Anglajs

Scandis Ariadne

Scandic Bromma

Scandic Continental

Scandic Hasselbacken

Scandic Kungens kurva

Scandic Malmen

Scandic Park

Scandic Sergel plaza

Scandic Sjöfartshotellet

Simons Skafferri

Street Restaurang

Totalt 18 stycken

Checklista för butikskontrollanter: inventering av miljö- och rättvisemärkta varor

Datum: ___ / ___ 2006   veckodag: tisdag   onsdag
vecka: 36   38   40

Kontrollbesök   Nr 1   Nr 2

Butik: _____

Adress: _____

Kontrollantens namn: _____

Kontrollantens telefonnummer: _____ e-post: _____

1. Potatis

Krav-märkt, antal sorter:

1	2	3	4	5	fler: _____
---	---	---	---	---	-------------

Annan/andra miljömärkning/ar, nämligen:

Summa: antal varumärken märkta med denna/dessa märkning/ar:

1	2	3	4	5	fler: _____
---	---	---	---	---	-------------

Ej miljömärkta sorter, antal:

1	2	3	4	5	fler än 6
---	---	---	---	---	-----------

2. Morötter

Krav-märkt, antal varumärken:

1	2	3	4	5	fler: _____
---	---	---	---	---	-------------

Annan/andra miljömärkning/ar, nämligen:

Summa: antal varumärken märkta med denna/dessa märkning/ar:

1	2	3	4	5	fler: _____
---	---	---	---	---	-------------

Ej miljömärkta varumärken, antal:

1	2	3	4	5	fler än 6
---	---	---	---	---	-----------

3. Bananer

Krav-märkt, antal varumärken:

1	2	3	4	5	fler: _____
---	---	---	---	---	-------------

Rättvisemärkt, antal varumärken:

1	2	3	4	5	fler: _____
---	---	---	---	---	-------------

Krav- och Rättvisemärkt, antal varumärken:

1	2	3	4	5	fler: _____
---	---	---	---	---	-------------

Annan/andra miljömärkning/ar, nämligen:

Summa: antal varumärken märkta med denna/dessa märkning/ar:

1	2	3	4	5	fler: _____
---	---	---	---	---	-------------

Ej miljömärkta varumärken, antal:

1	2	3	4	5	fler än 6
---	---	---	---	---	-----------

4. Mjök

Krav-märkt, antal varumärken
1   2   3   4   5   fler: _____
Annan/andra miljömärkning/ar (ange vilken märkning samt antal varumärken)

Summa: antal varumärken märkta med denna/dessa märkning/ar:
1   2   3   4   5   fler: _____

Ej miljömärkta varumärken, antal:
1   2   3   4   5   fler än 6

5. Ägg

Krav-märkt, antal varumärken:
1   2   3   4   5   fler: _____
Annan/andra miljömärkning/ar, nämligen:

Summa: antal varumärken märkta med denna/dessa märkning/ar:
1   2   3   4   5   fler: _____

Ej miljömärkta varumärken, antal:
1   2   3   4   5   fler än 6

6. Kött & fågel färskt och fryst kött/fågel, köttbullar och korv

---

Krav-märkt, antal varumärken:
1   2   3   4   5   fler: _____
Annan/andra miljömärkning/ar, nämligen:

Summa: antal varumärken märkta med denna/dessa märkning/ar:
1   2   3   4   5   fler: _____

Ej miljömärkta varumärken, antal:
1   2   3   4   5   fler än 6

7. Fisk och skaldjur färska och frysta

Krav-märkt, antal varumärken:
1   2   3   4   5   fler: _____
MSC-märkt, antal varumärken:
1   2   3   4   5   fler: _____
Annan/andra miljömärkning/ar, nämligen:

Summa: antal varumärken märkta med denna/dessa märkning/ar:
1   2   3   4   5   fler: _____

Ej miljömärkta varumärken, antal:
1   2   3   4   5   fler än 6

8. Kaffe

Krav-märkt, antal varumärken:					
1	2	3	4	5	fler: _____
Rättvisemärkt, antal varumärken:					
1	2	3	4	5	fler: _____
Krav- och Rättvisemärkt, antal varumärken:					
1	2	3	4	5	fler: _____
Annan/andra miljömärkning/ar, nämligen:					
<hr/>					
Summa: antal varumärken märkta med denna/dessa märkning/ar:					
1	2	3	4	5	fler: _____
Ej miljömärkta varumärken, antal:					
1	2	3	4	5	fler än 6

9. Te

Krav-märkt, antal varumärken:					
1	2	3	4	5	fler: _____
Rättvisemärkt, antal varumärken:					
1	2	3	4	5	fler: _____
Krav- och Rättvisemärkt, antal varumärken:					
1	2	3	4	5	fler: _____
Annan/andra miljömärkning/ar, nämligen:					
<hr/>					
Summa: antal varumärken märkta med denna/dessa märkning/ar:					
1	2	3	4	5	fler: _____
Ej miljömärkta varumärken, antal:					
1	2	3	4	5	fler än 6

10. Kakao

Krav-märkt, antal varumärken:					
1	2	3	4	5	fler: _____
Rättvisemärkt, antal varumärken:					
1	2	3	4	5	fler: _____
Krav- och Rättvisemärkt, antal varumärken:					
1	2	3	4	5	fler: _____
Annan/andra miljömärkning/ar, nämligen:					
<hr/>					
Summa: antal varumärken märkta med denna/dessa märkning/ar:					
1	2	3	4	5	fler: _____
Ej miljömärkta varumärken, antal:					
1	2	3	4	5	fler än 6

11. Chokladkakor

Krav-märkt, antal varumärken:
1   2   3   4   5   fler: _____

Rättvisemärkt, antal varumärken:
1   2   3   4   5   fler: _____

Krav- och Rättvisemärkt, antal varumärken:
1   2   3   4   5   fler: _____

Annan/andra miljömärkning/ar, nämligen:

Summa: antal varumärken märkta med denna/dessa märkning/ar:
1   2   3   4   5   fler: _____

Ej miljömärkta varumärken, antal:
1   2   3   4   5   fler än 6

12. Ris

Krav-märkt, antal varumärken:
1   2   3   4   5   fler: _____

Rättvisemärkt, antal varumärken:
1   2   3   4   5   fler: _____

Krav- och Rättvisemärkt, antal varumärken:
1   2   3   4   5   fler: _____

Annan/andra miljömärkning/ar, nämligen:

Summa: antal varumärken märkta med denna/dessa märkning/ar:
1   2   3   4   5   fler: _____

Ej miljömärkta varumärken, antal:
1   2   3   4   5   fler än 6

13. Barnmat (på burk)

Krav-märkt, antal varumärken:
1   2   3   4   5   fler: _____

Annan/andra miljömärkning/ar, nämligen:

Summa: antal varumärken märkta med denna/dessa märkning/ar:
1   2   3   4   5   fler: _____

Ej miljömärkta varumärken, antal:
1   2   3   4   5   fler än 6

14. Blöjor

Bra Miljöval-märkt, antal varumärken:
1   2   3   4   5   fler: _____

Svanenmärkt, antal varumärken:
1   2   3   4   5   fler: _____

Annan/andra miljömärkning/ar, nämligen:

Summa: antal varumärken märkta med denna/dessa märkning/ar:
1   2   3   4   5   fler: _____

Ej miljömärkta varumärken, antal:
1   2   3   4   5   fler än 6

15. Tvättmedel pulver och flytande.

Bra Miljöval-märkt, antal varumärken:
1   2   3   4   5   fler: _____

Svanenmärkt, antal varumärken:

1   2   3   4   5   fler: _____

Annan/andra miljömärkning/ar, nämligen:

Summa: antal varumärken märkta med denna/dessa märkning/ar:
1   2   3   4   5   fler: _____

Ej miljömärkta varumärken, antal:
1   2   3   4   5   fler än 6

16. Handdiskmedel

Bra Miljöval-märkt, antal varumärken:
1   2   3   4   5   fler: _____

Svanenmärkt, antal varumärken:

1   2   3   4   5   fler: _____

Annan/andra miljömärkning/ar, nämligen:

Summa: antal varumärken märkta med denna/dessa märkning/ar:
1   2   3   4   5   fler: _____

Ej miljömärkta varumärken, antal:
1   2   3   4   5   fler än 6

17. Toalettpapper

Bra Miljöval-märkt, antal varumärken:
1   2   3   4   5   fler: _____

Svanenmärkt, antal varumärken:

1   2   3   4   5   fler: _____

Annan/andra miljömärkning/ar, nämligen:

Summa: antal varumärken märkta med denna/dessa märkning/ar:
1   2   3   4   5   fler: _____

Ej miljömärkta varumärken, antal:
1   2   3   4   5   fler än 6

18. Hushållspapper

Bra Miljöval-märkt, antal varumärken:
1   2   3   4   5   fler: _____

Svanenmärkt, antal varumärken:

1   2   3   4   5   fler: _____

Annan/andra miljömärkning/ar, nämligen:

Summa: antal varumärken märkta med denna/dessa märkning/ar:
1   2   3   4   5   fler: _____

Ej miljömärkta varumärken, antal:
1   2   3   4   5   fler än 6

19. Schampo

Bra Miljöval-märkt, antal varumärken:
1   2   3   4   5   fler: _____
Annan/andra miljömärkning/ar, nämligen:

Summa: antal varumärken märkta med denna/dessa märkning/ar:
1   2   3   4   5   fler: _____

Ej miljömärkta varumärken, antal:
1   2   3   4   5   fler än 6

20. Grillkol

FSC-märkt, antal varumärken:
1   2   3   4   5   fler: _____
Annan/andra miljömärkning/ar, nämligen:

Summa: antal varumärken märkta med denna/dessa märkning/ar:
1   2   3   4   5   fler: _____

Ej miljömärkta varumärken, antal:
1   2   3   4   5   fler än 6

21. Engångsbatterier

Svanenmärkt, antal varumärken:
1   2   3   4   5   fler: _____

Bra Miljöval-märkt, antal varumärken:
1   2   3   4   5   fler: _____

Annan/andra miljömärkning/ar, nämligen:

Summa: antal varumärken märkta med denna/dessa märkning/ar:
1   2   3   4   5   fler: _____

Ej miljömärkta varumärken, antal:
1   2   3   4   5   fler än 6

Rättvisemärkta varor

Inom följande varugrupper finns det rättvisemärkta produkter. Hittar du någon rättvisemärkt vara i butiken, ange varugrupp och fabrikat.

Apelsiner, bananer, bomull, honung, juice, kaffe, kakao, choklad, ris, snacks, socker, te.

I butiken återfanns följande rättvisemärkta varor:

Varutyp

Fabrikat

Bra saker att tänka på

Innan du går till butiken

- På förmiddagarna är det mindre kunder i affärerna och då går undersökningen lättare.
- Det är bra att ha med något skrivunderlägg.

När du kommer till butiken

- Fråga efter butikschefen eller den som är ansvarig för dagen. Presentera dig och din organisation. Berätta att du är där för att genomföra en butiksundersökning i samarbete med Konsumentförvaltningen i Stockholms stad.

Att hitta

- Tänk på att en varugrupp kan stå på olika platser i butiken. Tillfälliga partier kan stå på pallar och ibland kan det vara rörigt i frysdiskarna.
- Om det är mycket rörigt kan det underlätta att titta på hyllpriserna och därmed se utbudet av varumärken. Alla butiker skriver dock inte ut varumärket på hyllmärkningen och det är inte säkert att eventuella miljömärkningar finns med på hyllmärkningen.
- Hittar du inte en vara så fråga personalen i affären. Finns den inte så notera det i checklistan.
- Ibland kan det finnas skyltar om att det finns en viss miljömärkt vara, men sen är varan slut på hyllan. Då ska du inte kryssa i att varan finns, men gör gärna en notering.

Kött och fågel

- När det gäller kött och fågel ska du titta efter färskt och fryst kött/fågel, köttbullar och korv. Smörgåspålägg, konserverade köttprodukter och färdigrätter ingår inte i undersökningen

Fisk och skaldjur

- När det gäller fisk och skaldjur ska du titta efter färsk och fryst fisk samt skaldjur. Konserver och färdigrätter ingår inte i undersökningen.

Rättvisemärkta varor

- När det gäller rättvisemärkta varor ska du ange vad det är för varusort och fabrikat
- Ofta kan ett varumärke ha både miljömärkta varor och konventionella, till exempel Arlas mjölk. Markera då att det finns både kravmärkta och icke kravmärkta produkter och notera att det är samma varumärke med ett "s".

Problem

- Om det skulle uppstå några problem nås Mirja på telefonnummer 0736 – 428 408 och Tiina på 073- 921 30 84
- Tvekar du om hur du ska fylla i checklistan så skriv i marginalen.

Tack för din medverkan!